

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

.....

II Säädökset, joita ei tarvitse julkaista

Neuvosto

98/249/EY:

- ★ Neuvoston päätös, tehty 7 päivänä lokakuuta 1997, Koillis-Atlantin meriympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen tekemisestä 1
- Yleissopimus Koillis-Atlantin merellisen ympäristön suojelusta 3

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 7 päivänä lokakuuta 1997,

Koillis-Atlantin meriympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen tekemisestä

(98/249/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 130 s artiklan 1 kohdan yhdessä 228 artiklan 2 kohdan ja 3 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁽¹⁾,

sekä katsoo, että

komissio osallistui yhteisön puolesta neuvotteluihin yleissopimusehdotuksen laatimiseksi Koillis-Atlantin meriympäristön suojelusta,

tämä yleissopimus allekirjoitettiin yhteisön puolesta 22 päivänä syyskuuta 1992,

yleissopimuksen tarkoituksena on estää ja poistaa pilaantumista sekä suojella merialuetta ihmisten toiminnasta aiheutuvilta haitallisilta vaikutuksilta,

yhteisö on hyväksynyt toimenpiteitä yleissopimuksen soveltamisalalla, ja sen olisi sen vuoksi tehtävä kansainvälisiä sitoumuksia tällä alalla; yhteisön toiminta täydentää tarvittavissa määrin niiden jäsenvaltioiden toimintaa, joita asia suoranaisesti koskee, ja sen osallistuminen yleissopimukseen olisi ilmeisesti toissijaisuusperiaatteen mukaista, ja

perustamissopimuksen 130 r artiklan nojalla yhteisön ympäristöpolitiikalla myötävaikutetaan muun ohessa ympäristön laadun säilyttämistä, suojelua ja parantamista, ihmisten terveyden suojelua ja luonnonvarojen harkittua ja järkevää käyttöä koskevien tavoitteiden saavuttami-

seen; lisäksi yhteisö ja jäsenvaltiot tekevät kukin toimivaltansa puitteissa yhteistyötä kolmansien maiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään yhteisön puolesta Pariisissa 22 päivänä syyskuuta 1992 allekirjoitettu yleissopimus Koillis-Atlantin meriympäristön suojelusta.

Yleissopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja valtuutetaan nimeämään henkilö tai henkilöt, joilla on oikeus tallettaa hyväksymisasiakirjat Ranskan tasavallan hallituksen huostaan yleissopimuksen 26 artiklan määräysten mukaisesti.

3 artikla

Komissio edustaa yhteisöä yleissopimuksen 10 artiklan mukaisesti perustetussa komissiossa yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta.

Tehty Luxemburgissa 7 päivänä lokakuuta 1997.

Neuvoston puolesta

J.-C. JUNCKER

Puheenjohtaja

⁽¹⁾ EYVL C 89, 10.4.1995, s. 199.

YLEISSOPIMUS KOILLIS-ATLANTIN MERELLISEN YMPÄRISTÖN SUOJELUSTA*SISÄLLYS***JOHDANTO**

- 1 artikla: Määritelmät
- 2 artikla: Yleiset velvoitteet
- 3 artikla: Kuormitus maalla sijaitsevista lähteistä
- 4 artikla: Mereen sijoittamisen ja polttamisen aiheuttama kuormitus
- 5 artikla: Avomerilähteiden aiheuttama kuormitus
- 6 artikla: Merellisen ympäristön laadun arvioiminen
- 7 artikla: Muiden lähteiden aiheuttama kuormitus
- 8 artikla: Tieteellinen ja tekninen tutkimus
- 9 artikla: Tiedon saanti
- 10 artikla: Komissio
- 11 artikla: Huomioitsijat
- 12 artikla: Sihteeristö
- 13 artikla: Päätökset ja suositukset
- 14 artikla: Liitteiden ja lisäysten asema
- 15 artikla: Yleissopimuksen muuttaminen
- 16 artikla: Liitteiden hyväksyminen
- 17 artikla: Liitteiden muuttaminen
- 18 artikla: Lisäysten hyväksyminen
- 19 artikla: Lisäysten muuttaminen
- 20 artikla: Äänioikeus
- 21 artikla: Toisen valtion alueelle ulottuvat kuormittamisen vaikutukset
- 22 artikla: Selvitysten antaminen komissiolle
- 23 artikla: Sopimuksen noudattaminen
- 24 artikla: Alueellinen soveltaminen
- 25 artikla: Allekirjoittaminen
- 26 artikla: Ratifiointi tai hyväksyminen
- 27 artikla: Liittyminen
- 28 artikla: Varaumat
- 29 artikla: Voimaantulo
- 30 artikla: Irtisanominen
- 31 artikla: Oslon yleissopimuksen ja Pariisin yleissopimuksen korvaaminen
- 32 artikla: Riitojen ratkaisu
- 33 artikla: Tallettajahallituksen velvollisuudet
- 34 artikla: Alkuperäinen teksti
- Liite I: Maalla sijaitsevien kuormituslähteiden aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen ja estäminen
- Liite II: Mereen laskemisen ja polttamisen aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen ja estäminen
- Liite III: Avomerilähteiden aiheuttaman kuormituksen ehkäiseminen ja estäminen
- Liite IV: Merellisen ympäristön laadun arvioiminen
- Lisäys 1: Kriteerit 2 artiklan 3 b i kappaleessa mainitun käytännön ja tekniikan määrittelemiseksi
- Lisäys 2: Liitteessä I olevan 1 artiklan 2 kappaleessa ja liitteessä III olevan 2 artiklan 2 kappaleessa mainitut kriteerit

YLEISSOPIMUS KOILLIS-ATLANTIN MERELLISEN YMPÄRISTÖN SUOJELUSTA

SOPIMUSPUOLET, jotka

OVAT TIETOISIA siitä, että merellinen ympäristö ja sen ylläpitämä eläimistö ja kasvillisuus ovat elintärkeitä kaikille kansakunnille,

OVAT TIETOISIA Koillis-Atlantin merellisen ympäristön luontaisesta arvosta ja alueen koordinoitun suojelun välttämättömydestä,

OVAT TIETOISIA siitä, että yhteen sovitettujen kansalliset, alueelliset ja yleismaailmalliset toimet ovat välttämättömiä meren pilaantumisen ehkäisemiseksi ja estämiseksi sopimuksen kohteena olevan alueen kestävä käytön varmistamiseksi, millä tarkoitetaan ihmisen harjoittaman toiminnan järjestämistä siten, että merellinen ekosysteemi edelleen kestää meren oikeutetun käytön ja pystyy tyydyttämään nykyisten ja tulevien sukupolvien tarpeet,

PITÄVÄT MIELESSÄ, että pilaantuminen uhkaa meren ekologista tasapainoa ja meren oikeutettua käyttöä,

OTTAVAT HUOMIOON myös Yhdistyneiden Kansakuntien Tukholmassa kesäkuussa 1972 pidetyn ympäristökongressin suositukset,

OTTAVAT HUOMIOON Yhdistyneiden Kansakuntien Rio de Janeirossa kesäkuussa 1992 pidetyn ympäristö- ja kehityskokouksen tulokset,

PALAUTTAVAT MIELIIN ne kansainvälisen tapaoikeuden asiaankuuluvat määräykset, jotka heijastuvat Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeussopimuksen osassa XII, sekä erityisesti 197 artiklan, joka käsittelee maailmanlaajuisia ja alueellista yhteistyötä merellisen ympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi,

OTTAVAT HUOMIOON sen, että asianomaisten valtioiden samaan merialueeseen kohdistuvan yhteisen edun tulisi ohjata nämä alueelliseen ja osa-alueelliseen yhteistyöhön,

PALAUTTAVAT MIELEEN ne myönteiset tulokset, jotka on saavutettu Oslon 15 päivänä helmikuuta 1972 allekirjoitetulla yleissopimuksella aluksista ja ilma-aluksista tapahtuvan jätteen mereen laskemisen aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä, sellaisena kuin se on muutettu 2 päivänä maaliskuuta 1983 ja 5 päivänä joulukuuta 1989 päivätyillä pöytäkirjoilla sekä Pariisissa 4 päivänä kesäkuuta 1974 allekirjoitetulla yleissopimuksella maalta peräisin olevan meren pilaantumisen ehkäisemisestä, sellaisena kuin se on muutettu 26 päivänä maaliskuuta 1986 päivätyllä pöytäkirjalla,

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että meren pilaantumista ehkäiseviin ja estäviin kansainvälisiin lisätoimiin tulisi ryhtyä viiveettä osana jatkuvasti kehittyviä ja johdonmukaisia toimia, joilla suojellaan merellistä ympäristöä,

OVAT TIETOISIA siitä, että alueellisesti voi olla suotavampaa soveltaa tiukempia toimia merellisen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja estämiseksi tai merellisen ympäristön suojelemiseksi ihmistoiminnan haitallisilta vaikutuksilta kuin maailmanlaajuiset kansainväliset yleissopimukset edellyttävät,

OVAT TIETOISIA siitä, että kalastusta käsitteleviä kysymyksiä säännellään asianmukaisesti näitä kysymyksiä koskeissa kansainvälisissä ja alueellisissa sopimuksissa,

OTTAVAT HUOMIOON, että voimassa olevat Oslon yleissopimus ja Pariisin yleissopimus eivät rajoita riittävästi kaikkia kuormituslähteitä, ja että siksi on oikeutettua korvata nämä yleissopimukset tällä sopimuksella, joka koskee merellisen ympäristön kaikkia kuormituslähteitä sekä ihmistoiminnan haitallisia vaikutuksia merelliseen ympäristöön ja joka ottaa huomioon varovaisuusperiaatteen ja vahvistaa alueellista yhteistyötä,

OVAT SOPINEET seuraavasta:

1 artikla

Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa:

- a) 'Merialue' tarkoittaa sopimuspuolten sisäisiä aluevesiä ja aluemerta, aluevesirajan takaista, siihen rajoittuvaa rannikkovaltion lainkäyttövallan alaista merialuetta siinä laajuudessa, kuin kansainvälinen oikeus sen tunnustaa, sekä aavaa merta mukaan lukien merenpohja ja sen sisusta, jotka sijaitsevat seuraavasti rajoitetulla alueella:
- i) ne Atlantin valtameren, Pohjoisen Jäämeren ja niiden reunamerien osat, jotka sijaitsevat 36. pohjoisen leveysasteen pohjoispuolella sekä 42. läntisen pituusasteen ja 51. itäisen pituusasteen välissä, lukuun ottamatta:
- 1) Itämerta ja Belttejä Hansøre Hovedista Gniben Pointiin, Korshagesta Spodsbjergiin ja Gilbjerg Hovedista Kulleniin vedettyjen viivojen etelä- ja itäpuolella,
  - 2) Välimerta ja sen reunameriä 36. pohjoisen leveysasteen ja 5°36' läntistä pituutta olevan meridiaanin leikkauspisteeseen saakka;
- ii) Atlantin valtameren se osa, joka sijaitsee 59. pohjoisen leveysasteen pohjoispuolella sekä 44. ja 42. läntisen pituusasteen välissä.
- b) 'Sisäisillä aluevesillä' tarkoitetaan sen perusviivan maanpuoleisia vesiä, josta alumeren leveys mitataan, ja ne ulottuvat vesistöjen kohdalla suolattoman veden rajaan asti.
- c) 'Suolattoman veden raja' tarkoittaa sitä kohtaa vesistöissä, jossa matalaveden aikana ja suolattoman veden virtauksen ollessa vähäinen suolapitoisuus kohoaa selvästi meriveden vaikutuksesta.
- d) 'Kuormittaminen' tarkoittaa suoraan tai välillisesti ihmisen toimesta tapahtuvaa sellaisten aineiden tai energian johtamista merialueelle, jotka aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa pilaantumista eli ihmisen terveyden vaarantamista, haittaa elollisille luonnonvaroille ja merellisille ekosysteemeille, vahingoittaa virkistys- arvoja tai häiritä meren muuta oikeutettua käyttöä.
- e) 'Maalla sijaitsevat kuormituslähteet' tarkoittaa maalla sijaitsevia piste- tai hajakuormituslähteitä, joista aineet tai energia pääsevät merialueelle veden kuljettamana, ilman kautta tai suoraan rannikolta. Käsitteeseen sisältyvät kuormituslähteet, joista tapahtuu tarkoituksellista aineiden tai energian sijoittamista merenpohjan alle maalta käsin tunnelin tai putken kautta taikka muulla keinoin, sekä ihmisen tekemiin rakenteisiin liittyvät kuormituslähteet, jotka sijaitse-

vat osapuolen lainkäyttövallan alaisella merialueella ja joita käytetään muuhun tarkoitukseen kuin avomeritoimintojen harjoittamiseen.

- f) 'Mereen laskeminen' (dumppaaminen) tarkoittaa:
- i) kaikkea jätteiden tai muiden aineiden tarkoituksellista hävittämistä merialueelle
- a) aluksista ja ilma-aluksista,
  - b) avomerilaitoksista;
- ii) kaikkea
- a) alusten ja ilma-alusten
  - b) avomerilaitosten ja avomeriputkistojen
- tarkoituksellista hävittämistä merialueelle.
- g) Käsitteeseen 'mereen laskeminen' ei sisälly:
- i) alusten aiheuttaman merten pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen ja siihen liittyvän vuoden 1978 muutospöytäkirjan tai muun soveltuvan kansainvälisen oikeuden mukainen, aluksen, ilma-aluksen tai avomerilaitoksen normaalille toiminnalle ominaisen tai siitä johtuvan jätteen tai muun aineen hävittäminen lukuun ottamatta jätettä tai muita aineita, joita kuljetetaan aluksilla, ilma-aluksilla tai kuljetetaan avomerilaitoksille hävitettäväksi sekä tällaisten jätteiden tai muiden aineiden käsittelyssä aluksissa, ilma-aluksissa tai avomerilaitoksissa syntyneitä jätteitä tai muita aineita;
- ii) aineen sijoittamista muissa tarkoituksissa kuin pelkästään sen hävittämiseksi, kuitenkin sillä edellytyksellä, että jos sijoittaminen tehdään muuta tarkoitusta varten kuin sitä, johon aine alun perin on suunniteltu tai valmistettu, sijoittamisen on tapahduttava yleissopimuksen soveltuvien määräysten mukaisesti, ja
- iii) liitteen III tarkoituksissa, käytöstä poistetun avomerilaitoksen tai -putkiston jättäminen kokonaan tai osittain paikalleen, kuitenkin sillä ehdolla, että kaiken tällaisen toiminnan on tapahduttava yleissopimuksen soveltuvien määräysten tai muun soveltuvan kansainvälisen oikeuden mukaisesti.
- h) 'Polttaminen' tarkoittaa kaikkea tarkoituksellista jätteiden tai muiden aineiden polttamista merialueella näiden aineiden hävittämiseksi termisesti.
- i) 'Polttaminen' ei tarkoita soveltuvan kansainvälisen oikeuden mukaista, alusten, ilma-alusten tai avomerilaitosten normaalille toiminnalle ominaisten tai siitä johtuvien jätteiden tai muiden aineiden termistä

hävittämistä lukuun ottamatta jätteiden tai muiden aineiden hävittämistä aluksilla, ilma-aluksilla tai avomerilaitoksissa, joiden käyttötarkoitus on tällainen termien hävittäminen.

- j) 'Avomeritoiminta' tarkoittaa toimintaa, jota harjoitetaan merialueella nestemäisten ja kaasumaisten hiilivetyjen etsimiseksi, arvioimiseksi tai hyödyntämiseksi;
- k) 'Avomerilähteet' tarkoittaa avomerilaitoksia ja avomeriputkistoja, jotka kuormittavat merialuetta aineilla tai energialla;
- l) 'Avomerilaitos' tarkoittaa ihmisen tekemää rakennelmaa, laitosta tai alusta taikka osaa niistä — joko kelluvaa tai merenpohjalle pystytettyä — jotka on sijoitettu merialueelle avomeritoimintoja varten;
- m) 'Avomeriputkisto' tarkoittaa putkistoa, joka on sijoitettu merialueelle avomeritoimintoja varten;
- n) 'Alukset ja ilma-alukset' tarkoittaa veden varassa tai ilmassa liikkuvia kaikentyyppisiä kulkuneuvoja, niiden osia ja muita varusteita. Tähän käsitteeseen sisältyvät ilmatyynyalukset, kelluvat alukset — omalla käyttövoimalla kulkevat tai ei — sekä muut ihmisen tekemät rakennelmat merialueella ja niiden laitteet, mutta käsitteeseen eivät sisälly avomerilaitokset ja avomeriputkistot.
- o) Käsitteeseen 'Jätteet ja muut aineet' eivät sisälly:
- i) ihmisen jäänteet;
  - ii) avomerilaitokset;
  - iii) avomeriputkistot;
  - iv) kalastusaluksista lasketut käsittelemättömät kalat ja kalanperkeet.
- p) 'Yleissopimus' tarkoittaa, ellei nimenomaan toisin mainita, yleissopimusta Koillis-Atlantin merellisen ympäristön suojelemisesta, sen liitteitä ja lisäyksiä.
- q) 'Osion yleissopimus' tarkoittaa Oslon 15 päivänä helmikuuta 1972 allekirjoitettua yleissopimusta aluksista ja ilma-aluksista tapahtuvan mereen laskemisen aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä, 2 päivänä maaliskuuta 1983 ja 5 päivänä joulukuuta 1989 päivättyjen pöytäkirjojen mukaisin muutoksin.
- r) 'Pariisin yleissopimus' tarkoittaa Pariisissa 4 päivänä kesäkuuta 1974 allekirjoitettua yleissopimusta maalla sijaitsevien lähteiden aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä, 26 päivänä maaliskuuta 1986 päivätyn pöytäkirjan mukaisin muutoksin.
- s) 'Alueellinen taloudellinen yhdentymisjärjestö' tarkoittaa tietyn alueen täysivaltaisten valtioiden muodostamaa järjestöä, jolla on toimivalta yleissopimuksen sääntelemisissä asioissa ja joka on valtuutettu asianmukaisesti, sisäisten menettelytapojensa mukaisesti,

allekirjoittamaan, ratifioimaan tai hyväksymään yleissopimus tai liittymään siihen.

2 artikla

Yleiset velvoitteet

1. a) Sopimuspuolet toimivat yleissopimuksen määräysten mukaisesti kaikin mahdollisin tavoin pilaantumisen ehkäisemiseksi ja estämiseksi sekä ryhtyvät tarvittaviin toimiin merialueen suojelemiseksi ihmistoiminnan haittavaikutuksilta, jotta saataisiin turvatuksi ihmisten terveys ja suojelluksi merelliset ekosysteemit ja aina, kun se on tarkoituksenmukaista, palautetuksi vahingoittuneiden merellisten alueiden kunto.
  - b) Tässä tarkoituksessa sopimuspuolet, yksin ja yhdessä, laativat ohjelmia ja ryhtyvät toimiin sekä yhdenmukaistavat toimintaperiaatteitaan ja strategioitaan.
2. Sopimuspuolet soveltavat:
  - a) varovaisuusperiaatetta, jonka mukaisesti ehkäiseviin toimiin ryhdytään, kun kohtuudella voidaan katsoa olevan perusteita huolelle, että merelliseen ympäristöön suoraan tai epäsuorasti johdetut aineet tai energia saattavat vaarantaa ihmisten terveyden, vaurioittaa elollisia luonnonvaroja tai merellisiä ekosysteemejä, vahingoittaa virkistysarvoja tai häiritä muulla tavoin meren oikeutettua käyttöä, vaikka ei ole olemassa lopullisia todisteita päästöjen ja vaikutusten syy- ja seuraussuhteesta.
  - b) pilaaja maksaa -periaatetta, jonka mukaisesti kuormittajan on maksettava pilaantumisen ehkäisemis-, rajoittamis- ja vähentämistoimien kustannukset.
3. a) Yleissopimusta täytäntöönpannaessa sopimuspuolet laativat ohjelmia ja ryhtyvät toimiin, jotka sisältävät, kun se on tarkoituksenmukaista, aikarajat niiden toteuttamiselle. Näissä ohjelmissa ja toimissa hyödynnetään täysin uusinta teknistä kehitystä ja uusimpia menettelytapoja, jotka on kehitetty pilaantumisen ehkäisemiseksi ja estämiseksi täydellisesti.
  - b) Tässä tarkoituksessa sopimuspuolet:
    - i) ottaen huomioon lisäyksessä 1 esitetyt kriteerit määrittävät muun muassa ohjelmissa ja toimissa käytettävän:
      - parhaan käyttökelpoisen tekniikan
      - ympäristön kannalta parhaan käytännön,
 joihin sisältyy, kun se on tarkoituksenmukaista, puhdas teknologia.

- ii) toteuttaessaan näitä ohjelmia ja toimia varmistavat, että niissä sovelletaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja ympäristön kannalta parasta käytäntöä mukaan lukien silloin, kun se on tarkoituksenmukaista, niin kutsuttu puhdas teknologia.

4. Sopimuspuolet soveltavat hyväksymiään toimia siten, että sopimusalueeksi määritellyn merialueen ulkopuolisen meren tai ympäristön muiden osien kuormittaminen ei lisääny.

5. Yleissopimuksen mitään määräyksiä ei tule tulkita siten, että ne estävät sopimuspuolia ryhtymästä yksin tai yhdessä tiukempiin toimiin merialueen pilaantumisen ehkäisemiseksi ja estämiseksi taikka merialueen suojelemiseksi ihmistoiminnan haitallisilta vaikutuksilta.

3 artikla

Kuormitus maalla sijaitsevista lähteistä

Sopimuspuolet ryhtyvät yksin ja yhdessä kaikkiin mahdollisiin toimiin yleissopimuksen määräysten mukaisesti, ja erityisesti siten, kuin on säädetty liitteessä I, ehkäistäkseen ja estääkseen maalla sijaitsevien kuormituslähteiden aiheuttaman pilaantumisen.

4 artikla

Mereen sijoittamisen ja polttamisen aiheuttama kuormitus

Sopimuspuolet ryhtyvät yksin ja yhdessä kaikkiin mahdollisiin toimiin yleissopimuksen määräysten mukaisesti, ja erityisesti siten, kuin on säädetty liitteessä II, ehkäistäkseen ja estääkseen jätteiden tai muiden aineiden mereen sijoittamisen ja polttamisen aiheuttaman pilaantumisen.

5 artikla

Avomerilähteiden aiheuttama kuormitus

Sopimuspuolet ryhtyvät yhdessä tai yksin kaikkiin mahdollisiin toimiin yleissopimuksen määräysten mukaisesti, ja erityisesti siten, kuin on säädetty liitteessä III, ehkäistäkseen ja estääkseen avomerilähteiden aiheuttaman pilaantumisen.

6 artikla

Merellisen ympäristön laadun arvioiminen

Yleissopimuksen määräysten ja erityisesti liitteen IV mukaisesti sopimuspuolet:

- a) tekevät ja julkaisevat säännöllisin välein yhteisen arvioinnin merellisen ympäristön tilasta ja sen kehityksestä koskien koko merialuetta tai sen osaa;

- b) sisällyttävät tähän arviointiin merellisen alueen suojelemiseksi suoritettujen ja suunniteltujen toimien tehokkuuden arvioinnin sekä toimien tärkeysjärjestyksen määrittämisen.

7 artikla

Muiden lähteiden aiheuttama kuormitus

Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä hyväksyessään yllä artikloissa 3, 4, 5 ja 6 mainittujen liitteiden lisäksi uusia liitteitä, jotka koskevat sovittuja toimia, menettelytapoja ja standardeja merialueen suojelemiseksi muista lähteistä tulevalta kuormitukselta siinä laajuudessa kuin muiden kansainvälisten järjestöjen sopimat tehokkaat toimet eivät säätele tätä kuormitusta taikka muut kansainväliset yleissopimukset eivät käsittele sitä.

8 artikla

Tieteellinen ja tekninen tutkimus

Yleissopimuksen tavoitteiden edistämiseksi sopimuspuolet perustavat tieteellisiä tai teknisiä yhteisohjelmia tai toisiaan täydentäviä ohjelmia ja toimittavat komissiolle:

- a) näiden täydennys- ja yhteisohjelmien ja muiden asiaa koskevien tutkimusten tulokset;
- b) muiden asiaan liittyvien tieteellisten ja teknisten tutkimusohjelmien yksityiskohtaiset tiedot.

2. Näin toimiessaan sopimuspuolet ottavat huomioon työn, jonka asiaankuuluvat kansainväliset järjestöt ja elimet ovat suorittaneet näillä aloilla.

9 artikla

Tiedon saanti

1. Sopimuspuolet varmistavat, että niiden toimivaltaiset viranomaiset veloitetaan toimittamaan tämän artiklan 2 kappaleessa kuvatut tiedot jokaiselle luonnolliselle tai oikeudelliselle henkilölle tämän kohtuulliseksi katsottavasta pyynnöstä ilman, että henkilön on osoitettava asianosaisasemansa, ja ilman, että henkilölle koituisi tästä kohtuuttomia kustannuksia. Tiedot on toimitettava mahdollisimman nopeasti ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa.

2. Kappaleessa 1 tarkoitetaan kaikkea käytettävissä olevaa kirjoitettua, kuvallista, suullista tai tietokantamuodossa olevaa tietoa merialueen tilasta sekä toiminnasta ja toimista, jotka haittaavat tai voivat todennäköisesti haitata sitä, ja myös toimista, joihin on ryhdytty yleissopimuksen mukaisesti.

3. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta sopimuspuolten oikeuteen, kansallisten oikeusjärjestelmiensä ja soveltuvien kansainvälisten säännösten mukaisesti, kieltäytyä tällaisten tietojen toimittamisesta jonkun pyynnöstä, kun tiedot vaikuttavat haitallisesti:

- a) julkisten viranomaisten toimien luotettavuuteen, kansainvälisiin suhteisiin ja kansalliseen puolustukseen;
- b) yleiseen turvallisuuteen;
- c) asioihin, jotka ovat tai ovat olleet oikeuskäsittelyssä tai tutkinnan alla (mukaan luettuna kurinpitomenetely) tai jotka ovat esitutkinnassa;
- d) kaupalliseen tai teolliseen luotettavuuteen, mukaan luettuna tekijänoikeudet;
- e) henkilötietojen ja niitä sisältävien tiedostojen luottamuksellisuuteen;
- f) aineistoon, jonka on toimittanut kolmas osapuoli ilman, että tämä on lain mukaan velvollinen tekemään niin;
- g) aineistoon, jonka julkaiseminen voisi todennäköisemmin vahingoittaa ympäristöä, jota tämä aineisto koskee.

4. Kieltäytyminen aineiston toimittamispyyntöön on perusteltava.

10 artikla

Komissio

1. Täten perustetaan komissio, joka koostuu kunkin sopimuspuolen edustajasta. Komissio kokoontuu säännöllisin välein ja aina, kun erityisolosuhteista johtuen niin päätetään menettelytapasääntöjen mukaisesti.

2. Komission velvollisuutena on:

- a) valvoa yleissopimuksen täytäntöönpanoa;
- b) seurata yleisesti merialueen tilaa, sovittujen toimien tehokkuutta sekä arvioida toimien tärkeysjärjestystä ja tarvittavia lisätoimia ja uudenlaisia toimia;
- c) laatia yleissopimuksen yleisten määräysten mukaisia ohjelmia ja toimia pilaantumisen ehkäisemiseksi ja estämiseksi sekä merialueeseen mahdollisesti, joko suoraan tai epäsuorasti, haitallisesti vaikuttavien toimintojen rajoittamiseksi; nämä ohjelmat ja toimet voivat sisältää taloudellisia ohjauskeinoja silloin, kun se on tarkoituksenmukaista;
- d) vahvistaa säännöllisin välein työohjelmansa;

e) asettaa tarvittaessa alempia toimielimiä ja määrittää niiden toimeksiannon sisältö;

f) käsitellä ja tarpeen vaatiessa hyväksyä ehdotukset yleissopimuksen muuttamiseksi 15, 16, 17, 18, 19 ja 27 artiklan mukaisesti;

g) suorittaa 21 ja 23 artiklassa mainitut tehtävät ja muut sellaiset tehtävät, jotka on katsottava yleissopimuksen mukaan tarpeellisiksi.

3. Näissä tarkoituksissa komissio voi, muun muassa, hyväksyä päätöksiä ja suosituksia 13 artiklan mukaisesti.

4. Komissio laatii menettelytapasääntönsä, jotka hyväksytään sopimuspuolten yksimielisellä äänestyspäätöksellä.

5. Komissio laatii rahoitussääntönsä, jotka hyväksytään sopimuspuolten yksimielisellä äänestyspäätöksellä.

11 artikla

Huomioitsijat

1. Komissio voi, jäsenten yksimielisen äänestyspäätöksen nojalla, antaa huomioitsijan aseman:

- a) mille tahansa valtiolle, joka ei ole osapuolena yleissopimuksessa;
- b) mille tahansa kansainväliselle, hallitusten väliselle tai hallituksista riippumattomalle järjestölle, jonka toiminta liittyy yleissopimuksen alaan.

2. Huomioitsijat voivat osallistua komission kokouksiin, mutta ilman äänioikeutta, ja ne voivat esittää komissiolle kaikenlaisia tietoja tai kertomuksia, jotka liittyvät yleissopimuksen tarkoitukseen.

3. Huomioitsijan aseman myöntämisen ja osanoton ehdot määritetään komission menettelytapasääntönsä.

12 artikla

Sihteeristö

1. Täten perustetaan pysyvä sihteeristö.

2. Komissio nimittää pääsihteerin ja määrittää tämän tehtävät ja toimenkuvan sekä työsuhteen ehdot.

3. Pääsihteerin suorittaa yleissopimuksen hallinnon ja komission työn kannalta tarpeellisiksi katsottavat tehtävät sekä muut tehtävät, jotka komissio on menettelytapasääntönsä ja rahoitussääntönsä mukaisesti hänelle uskonut.

*13 artikla***Päätökset ja suositukset**

1. Päätökset ja suositukset annetaan sopimuspuolten yksimielisen äänestystuloksen nojalla. Jos yksimielisyyttä ei saavuteta ja jollei yleissopimuksessa ole muuta edellytettyä, komissio voi siitä huolimatta hyväksyä päätöksiä ja suosituksia sopimuspuolten kolmen neljäsosan enemmistön äänestystuloksen nojalla.
2. Päätöksestä tulee sitova kahdensadan päivän ajanjakson umpeenkulumisen jälkeen päätöksen hyväksymisestä niihin sopimuspuoliin nähden, jotka äänestivät päätöksen puolesta eivätkä ole mainitun jakson aikana ilmoittaneet kirjallisesti pääsihteerille, että ne eivät voi hyväksyä päätöstä. Voimaantulon edellytyksenä on, että ajanjakson umpeenkulumisen hetkellä kolme neljäsosaa sopimuspuolista on joko äänestänyt päätöksen puolesta eikä ole vetänyt pois hyväksymistään tai on ilmoittanut kirjallisesti pääsihteerille, että voi hyväksyä päätöksen. Tällainen päätös tulee sitovaksi kuhunkin muuhun osapuoleen nähden, joka on ilmoittanut kirjallisesti toimeenpanevalle sihteerille, että se voi hyväksyä päätöksen, ilmoittamishetkellä tai kahdensadan päivän jakson kuluessa umpeen päätöksen hyväksymisen jälkeen riippuen siitä, kumpi päivä tulee myöhemmin.
3. Tämän artiklan 2 kappaleen nojalla pääsihteerille tehty ilmoitus voi sisältää myös ilmoituksen siitä, että sopimuspuoli ei voi hyväksyä päätöstä siltä osin kuin päätös koskee yhtä tai useampaa sen alaisista tai autonomisista alueista, joita kohtaan yleissopimus on pätevä.
4. Kaikki komission hyväksymät päätökset voivat, kun se on tarkoituksenmukaista, sisältää määräyksiä, jotka määrittävät päätöksen täytäntöönpanoaikataulun.
5. Suositukset eivät ole sitovia.
6. Päätöksiä, jotka koskevat jotain liitettä tai lisäystä, voivat tehdä ainoastaan ne sopimuspuolet, joita nämä liitteet tai lisäykset sitovat.

*14 artikla***Liitteiden ja lisäysten asema**

1. Liitteet ja lisäykset ovat erottamaton osa yleissopimusta.
2. Lisäykset ovat luonteeltaan tieteellisiä, teknisiä tai hallinnollisia.

*15 artikla***Yleissopimuksen muuttaminen**

1. Yleissopimuksen muuttaminen tehdään tämän artiklan mukaisesti ottaen kuitenkin huomioon se, mitä on

säädetty 27 artiklan 2 kappaleessa sekä liitteiden ja lisäysten hyväksymistä tai muuttamista koskevissa määräyksissä.

2. Jokainen sopimuspuoli voi esittää muutoksia tähän yleissopimukseen. Komission pääsihteerin on toimitettava tiedoksi esitettyä muutosta koskeva teksti sopimuspuolille vähintään kuusi kuukautta ennen komission kokousta, jossa muutos esitetään hyväksyttäväksi. Pääsihteerin toimittaa muutosesityksen tiedoksi myös yleissopimuksen allekirjoittajille.
3. Komissio hyväksyy muutoksen sopimuspuolten yksimielisellä äänestyspäätöksellä.
4. Tallettajahallitus esittää hyväksytyin muutoksen sopimuspuolille ratifioitavaksi tai hyväksyttäväksi. Muutoksen ratifiointi tai hyväksyminen on ilmoitettava kirjallisesti tallettajahallitukselle.
5. Muutos tulee voimaan sen ratifioineille tai hyväksyneille sopimuspuolille kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun tallettajahallitus on ottanut vastaan vähintään seitsemän sopimuspuolen ratifioimis- tai hyväksymisilmoituksen. Sen jälkeen muutos tulee voimaan kullekin muulle sopimuspuolelle kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun tämä sopimuspuoli on tallettanut muutoksen ratifioimis- tai hyväksymisasiakirjaansa.

*16 artikla***Liitteiden hyväksyminen**

Yleissopimuksen muuttamista koskevat 15 artiklan määräykset pätevät myös esityksiin yleissopimuksen uusiksi liitteiksi sekä niiden hyväksymiseen ja voimaantuloon lukuun ottamatta sitä, että komissio hyväksyy 7 artiklan tarkoittaman liitteen sopimuspuolten kolmen neljäsosan enemmistön äänestyspäätöksellä.

*17 artikla***Liitteiden muuttaminen**

1. Yleissopimuksen muuttamista koskevat 15 artiklan määräykset pätevät yleissopimuksen liitteen muuttamiseen lukuun ottamatta sitä, että komissio hyväksyy 3, 4, 5, 6 ja 7 artiklassa mainittujen liitteiden muutokset niiden sopimuspuolten kolmen neljäsosan enemmistön äänestyspäätöksellä, joita liite sitoo.
2. Jos liitteen muuttaminen liittyy yleissopimuksen muuttamiseen, liitteen muuttaminen tapahtuu samojen määräysten mukaisesti, jotka koskevat yleissopimuksen muuttamista.

*18 artikla***Lisäysten hyväksyminen**

1. Jos esitetty lisäys liittyy yleissopimuksen tai liitteen muuttamiseen, jota on esitetty hyväksyttäväksi 15 artiklan tai 17 artiklan mukaisesti, tämän lisäyksen esittämiseen, hyväksymiseen ja voimaantuloon pätevät samat määräykset, jotka koskevat kyseisen muutoksen esittämistä, hyväksymistä ja voimaantuloa.

2. Jos esitetty lisäys liittyy yleissopimuksen liitteeseen, joka on esitetty hyväksyttäväksi 16 artiklan mukaisesti, tämän lisäyksen esittämiseen, hyväksymiseen ja voimaantuloon pätevät ne samat määräykset, jotka pätevät kyseisen liitteen esittämiseen, hyväksymiseen ja voimaantuloon.

*19 artikla***Lisäysten muuttaminen**

1. Kukin sopimuspuoli, jota lisäys sitoo, voi esittää muutoksia kyseiseen lisäykseen. Komission pääsihteerin on välitettävä esitettyä muutosta koskeva teksti kaikille yleissopimuksen sopimuspuolille 15 artiklan 2 kappaleessa säädetyllä tavalla.

2. Komissio hyväksyy lisäyksen muutoksen sopimuspuolten kolmen neljäsosan ääntenemmistöllä, joita lisäys sitoo.

3. Lisäyksen muutos tulee voimaan kahdensadan päivän kuluttua hyväksymisen jälkeen niille sopimuspuolille, joita lisäys sitoo ja jotka eivät ole ilmoittaneet kirjallisesti kyseisen ajanjakson aikana tallettajahallitukselle, että ne eivät voi hyväksyä tätä muutosta. Muutos tulee voimaan sillä edellytyksellä, että kyseisen ajanjakson umpeutumisen hetkellä kolme neljäsosaa niistä sopimuspuolista, joita tämä lisäys sitoo, on joko äänestänyt muutoksen puolesta eikä vetänyt pois hyväksymistään tai on ilmoittanut kirjallisesti tallettajahallitukselle, että ne voivat hyväksyä muutoksen.

4. Tämän artiklan 3 kappaleen mukainen tallettajahallitukselle tehty ilmoitus voi sisältää myös ilmoituksen siitä, että sopimuspuoli ei voi hyväksyä muutosta siltä osin kuin se koskee yhtä tai useampaa sen alaisista tai autonomisista alueista, joita kohtaan yleissopimus on pätevä.

5. Lisäyksen muutos tulee sitovaksi kaikille muille sopimuspuolille, joita lisäys sitoo ja jotka ovat ilmoittaneet tallettajahallitukselle kirjallisesti, että ne voivat hyväksyä muutoksen, kyseisestä ilmoitushetkestä tai sen jälkeen, kun kahdensadan päivän ajanjakso on kulunut umpeen muutoksen hyväksymisestä riippuen siitä, kumpi päivä tulee myöhemmin.

6. Tallettajahallitus ilmoittaa viiveettä kaikille sopimuspuolille tällaisesta saamastaan ilmoituksesta.

7. Jos lisäyksen muuttaminen liittyy yleissopimuksen tai liitteen muuttamiseen, lisäyksen muuttamiseen pätevät samat määräykset, jotka pätevät yleissopimuksen tai kyseisen liitteen muuttamiseen.

*20 artikla***Äänioikeus**

1. Kullakin sopimuspuolella on komissiossa yksi ääni.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen määräyksistä poiketen Euroopan talousyhteisöllä ja muilla alueellisilla, taloudellisilla yhdentymisjärjestöillä on, toimivaltansa puitteissa, sama määrä ääniä kuin niissä on jäseniä, jotka ovat yleissopimuksen sopimuspuolia. Nämä järjestöt eivät saa käyttää äänioikeuttaan tapauksissa, joissa niiden jäsenvaltiot käyttävät omaa äänioikeuttaan ja päinvastoin.

*21 artikla***Toisen valtion alueelle ulottuvat kuormittamisen vaikutukset**

1. Kun on todennäköistä, että sopimuspuolen alueelta lähtöisin oleva kuormitus vahingoittaa toisen tai useamman muun sopimuspuolen etuja, sopimuspuolet, joita asia koskee, järjestävät neuvottelun, jonkin niistä sitä pyytäessä, tavoitteenaan neuvotella yhteistyösopimus.

2. Jonkin sopimuspuolen, jota asia koskee, sitä pyytäessä, komissio harkitsee kysymystä ja se voi tehdä suosituksia tyydyttävän ratkaisun saavuttamiseksi.

3. Tämän artiklan 1 kappaleessa mainitussa sopimuksessa voidaan määritellä muun muassa alueet, joilla sitä sovelletaan, saavutettavat laatutavoitteet ja menetelmät näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan luettuna menetelmät asianmukaisten standardien soveltamiseksi sekä kerättävä tieteellinen ja tekninen tieto.

4. Tällaisen sopimuksen allekirjoittaneet sopimuspuolet tiedottavat komission välityksellä muille sopimuspuolille sopimuksen tarkoituksesta ja sen toteuttamisella saavutetusta edistyksestä.

*22 artikla***Selvitysten antaminen komissiolle**

Sopimuspuolet antavat säännöllisin välein komissiolle selvitykset:

a) lainsäädännöllisistä ja muista toimista, joihin ne ovat ryhtyneet pannakseen täytäntöön yleissopimuksen määräykset sekä yleissopimuksen nojalla hyväksyt-

tyjä päätöksiä ja suosituksia, mukaan luettuna erityisesti toimet, joihin on ryhdytty yleissopimuksen määräysten vastaisen toiminnan ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi;

- b) tämän artiklan a alakohdan mukaisten toimien tehokkuudesta;
- c) ongelmista, joita on kohdattu pantaessa toimeen tämän artiklan a alakohdan tarkoittamia määräyksiä.

23 artikla

Sopimuksen noudattaminen

Komissio:

- a) arvioi 22 artiklan tarkoittamien selvitysten ja sopimuspuolten antamien muiden selvitysten perusteella, kuinka sopimuspuolet noudattavat yleissopimusta ja sen nojalla annettuja päätöksiä ja suosituksia;
- b) kun se on tarkoituksenmukaista, päättää toimista ja kehottaa toimiin, joilla sopimuspuolet saadaan noudattamaan täydellisesti yleissopimusta ja sen nojalla annettuja päätöksiä sekä edistää suositusten täytäntöönpanoa mukaan luettuna toimet, joilla osapuolia autetaan toteuttamaan velvoitteensa.

24 artikla

Alueellinen soveltaminen

Komissio voi päättää, että mikä tahansa sen hyväksymä päätös tai suositus pätee koko merialueeseen tai sen tiettyyn osaan, ja se voi edellyttää sovellettavaksi yleissopimuksen kattamilla eri alueilla eri aikatauluja riippuen ekologisista ja taloudellisista oloista.

25 artikla

Allekirjoittaminen

Yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten Pariisissa syyskuun 22 päivästä 1992 kesäkuun 30 päivään 1993 seuraaville:

- a) Oslon yleissopimuksen tai Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolille;
- b) kaikille muille merialueen rantavaltioille;
- c) kaikille valtioille, jotka sijaitsevat merialueeseen laskevien vesistöjen varsilla, tai
- d) kaikille alueellisille, taloudellisille yhdentymisjärjestöille, joiden jäsenvaltioihin kuuluu ainakin yksi

tämän artiklan jonkin a—c alakohtien tarkoittama valtio.

26 artikla

Ratifiointi tai hyväksyminen

Tämä yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifiointi- tai hyväksymisasiakirjat talletetaan Ranskan tasavallan hallituksen huostaan.

27 artikla

Liittyminen

1. Kesäkuun 30 päivän 1993 jälkeen yleissopimus on avoinna liittymistä varten 25 artiklan tarkoittamille valtioille ja alueellisille, taloudellisille yhdentymisjärjestöille.

2. Sopimuspuolet voivat yksimielisinä kutsua valtioita tai alueellisia, taloudellisia yhdentymisjärjestöjä, joita ei tarkoiteta 25 artiklassa, liittymään yleissopimukseen. Tällaisen liittymisen tapahtuessa merialueen määritelmää voidaan, jos on tarpeellista, muuttaa komission päätöksellä, jonka osapuolet ovat äänestämällä yksimielisesti hyväksyneet. Jokainen tällainen muutos tulee voimaan sen jälkeen, kun sopimuspuolet ovat yksimielisesti sen hyväksyneet, kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun tallettajahallitus on saanut viimeisen ilmoituksen.

3. Jokainen tällainen liittyminen koskee yleissopimusta mukaan luettuna liitteet ja mahdolliset lisäykset, jotka ovat hyväksytyjä liittymishetkellä, paitsi silloin, kun liittymiskirja sisältää nimenomaisen ilmoituksen siitä, että jotakin muuta tai muita liitteitä kuin liitteitä I, II, III ja IV ei hyväksytä.

4. Liittymiskirjat talletetaan Ranskan tasavallan hallituksen huostaan.

28 artikla

Varaumat

Yleissopimukseen ei voi tehdä varauksia.

29 artikla

Voimaantulo

1. Yleissopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, kun kaikki Oslon yleissopimuksen ja kaikki Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolet ovat tallettaneet ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

2. Jokaiseen valtioon tai alueelliseen, taloudelliseen yhdentymisjärjestöön nähden, jota ei tarkoiteta tämän artiklan 1 kappaleessa, yleissopimus tulee voimaan päivänä, jolloin se tulee voimaan tämän artiklan 1 kappaleen mukaisesti, tai kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona tämä valtio tai alueellinen, taloudellinen yhdentymisjärjestö on tallettanut ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa. Voimaantulopäivä on edellä mainituista päivistä myöhempi.

30 artikla

Irtisanominen

1. Sopimuspuoli voi irtisanoa yleissopimuksen milloin tahansa sen jälkeen, kun kaksi vuotta on kulunut siitä, kun yleissopimus sen kohdalla tuli voimaan. Irtisanominen tapahtuu ilmoittamalla siitä kirjallisesti tallettajahallitukselle.

2. Huolimatta siitä, mitä on määrätty jossain muussa liitteessä kuin yleissopimuksen liitteissä I—IV, kukin sopimuspuoli voi irtisanoa tämän muun liitteen sen jälkeen, kun on kulunut kaksi vuotta tämän liitteen voimaantulosta kyseiseen sopimuspuoleen nähden. Irtisanominen tapahtuu ilmoittamalla siitä kirjallisesti tallettajahallitukselle.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleessa tarkoitettu ilmoitus astuu voimaan yhden vuoden kuluttua siitä, kun tallettajahallitus on ottanut vastaan ilmoituksen.

31 artikla

Oslon yleissopimuksen ja Pariisin yleissopimuksen korvaaminen

1. Voimaantullessaan tämä yleissopimus korvaa sopimuspuolten väliset Oslon ja Pariisin yleissopimukset.

2. Tämän artiklan 1 kappaleesta poiketen päätökset, suositukset ja kaikki muut sopimukset, jotka on hyväksytty Oslon yleissopimuksen tai Pariisin yleissopimuksen nojalla, säilyvät soveltuvina ja oikeudelliselta luonteeltaan muuttumattomina siinä laajuudessa, kuin ne ovat sopu-soinnussa yleissopimuksen ja sen alaisuudessa hyväksytyjen päätösten kanssa tai kuin ne eivät nimenomaisesti lakkaa olemasta voimassa yleissopimuksen, sen alaisuudessa hyväksytyjen päätösten taikka, jos kysymyksessä on olemassa oleva suositus, jonkin suosituksen nojalla.

32 artikla

Riitojen ratkaisu

1. Kaikki sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat yleissopimuksen tulkintaa ja soveltamista ja joita ei voida ratkaista muuten asianomaisten sopimuspuolten kesken, esimerkiksi komissiossa tapahtuvan tutkimusmenettelyn tai sovittelun avulla, alistetaan jonkin asianosaisosapuolen

pyynnöstä välimiesmenettelyyn tässä artiklassa esitettyin ehdoin.

2. Jos riidan osapuolet eivät toisin päätä, tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua välimiesmenettelyä on oltava tämän artiklan 3—10 kohtien mukainen.

3. a) Välimiesoikeus on asetettava toisen sopimuspuolen toiselle osoittamasta, tämän artiklan 1 kappaleen mukaisesta pyynnöstä. Välimiesmenettelypyynnössä on yksilöitävä riidan alainen asia sekä erityisesti yleissopimuksen artiklat, tulkinta tai soveltaminen, joita riita koskee.

b) Pynnön esittäneen osapuolen tulee tiedottaa komissiolle, että se on pyytänyt välimiesoikeuden asettamista, ja ilmoittaa yksilöidysti riidan toisen osapuolen nimi sekä yleissopimuksen artiklat, joiden tulkinta tai soveltaminen sen mielestä ovat riidanalaisia. Komissio välittää täten saamansa tiedot edelleen kaikille yleissopimuksen osapuolille.

4. Välimiesoikeus koostuu kolmesta henkilöstä: riidan kumpikin osapuoli nimeää yhden välimiehen; näin nimetyt kaksi välimiestä nimeävät keskinäisen sopimuksen perusteella kolmannen välimiehen, joka on myös välimiesoikeuden puheenjohtaja. Viimeksi mainittu ei saa olla riidan yhdenkään osapuolen kansalainen, hänen vakituinen asuinpaikkansa ei saa sijaita riidan yhdenkään osapuolen alueella, hän ei saa myöskään olla riidan yhdenkään osapuolen palveluksessa eikä hänellä saa olla mitään aikaisempaa osuutta tutkittavaan asiaan.

5. a) Jos välimiesoikeuden puheenjohtajaa ei ole nimetty kahden kuukauden kuluessa toisenkin välimiehen nimeämisestä, kansainvälisen tuomioistuimen presidentti nimittää puheenjohtajan jommankumman osapuolen pyynnöstä seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

b) Jos jompikumpi riidan osapuolista ei nimeä välimiestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut pyynnön, toinen osapuoli voi ilmoittaa tästä kansainvälisen tuomioistuimen presidentille, joka nimeää välimiesoikeuden puheenjohtajan seuraavan kahden kuukauden kuluessa. Tultuaan nimetyksi välimiesoikeuden puheenjohtaja pyytää osapuolta, joka ei ole nimennyt välimiestä, tekemään sen kahden kuukauden kuluessa. Tämän ajanjakson jälkeen hän ilmoittaa asiasta kansainvälisen tuomioistuimen presidentille, joka suorittaa nimeämisen seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

6. a) Välimiesoikeus tekee päätöksen kansainvälisen lain ja erityisesti tämän yleissopimuksen määräysten perusteella.

b) Tämän artiklan määräysten mukaisesti perustettu välimiesoikeus hyväksyy omat menettelytapasääntönsä.

c) Riita välimiesoikeuden ratkaisuvallasta ratkaistaan välimiesoikeuden päätöksellä.

7. a) Välimiesoikeuden sekä menettelytapoja koskevat muodolliset päätökset että asiapäätökset tehdään sen jäsenten enemmistöäänestyspäätöksinä.
- b) Välimiesoikeus voi ryhtyä kaikkiin asianmukaisiin toimiin tosiasioiden selvittämiseksi. Se voi, toisen osapuolen pyynnöstä, suositella tärkeitä väliaikaisia turvaamistoimia.
- c) Jos kahdelle tai useammalle välimiesoikeudelle, jotka on asetettu tämän artiklan määräysten mukaisesti, alistetaan samanlaiset tai samankaltaiset asiat, ne voivat ilmoittaa toisilleen menettelyta-voista tosiasioiden selvittämiseksi ja ottaa ne huomioon niin laajalti kuin mahdollista.
- d) Riidan osapuolten on edistettävä kaikin tarvittavin keinoin sitä, että välimiesmenettely hoidetaan tehokkaasti.
- e) Riidan osapuolen poissaolo tai estyneisyys ei estä käsittelyn jatkamista.
8. Riidan osapuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin välimiesmenettelyn kuluista mukaan lukien sen jäsenten palkkiot, ellei välimiesoikeus tapauksen erityisyyden takia toisin päätä. Välimiesoikeus kirjaa kaikki kulunsa ja esittää niistä kertomuksen osapuolille.
9. Mikä tahansa sopimuspuoli, jolla on riidan aiheeseen oikeudellinen intressi, johon jutussa annettava välimiesoikeuden päätös voi vaikuttaa, voi osallistua menettelyyn välimiesoikeuden suostumuksella.
10. a) Välimiesoikeuden ratkaisu on perusteltava. Ratkaisu on lopullinen ja riidan osapuolia sitova.
- b) Osapuolten välille päätöksen tulkinnasta tai toimeenpanosta syntyvän riidan kumpikin osapuoli voi alistaa päätöksen tehneelle välimiesoikeudelle

tai, jos sitä ei saada koolle, kiista alistetaan toiselle välimiesoikeudelle, joka kootaan tätä tarkoitusta varten samalla tavoin kuin edellinenkin.

33 artikla

Tallettajahallituksen velvollisuudet

Tallettajahallitus tiedottaa sopimuspuolille ja yleissopimuksen allekirjoittajille:

- a) ratifiointi-, hyväksymis- ja liittymiskirjojen talletuksista sekä hyväksymättäjäntäyttöilmoituksista ja irtisanomisilmoituksista 26, 27 ja 30 artiklan mukaisesti;
- b) päivämäärästä, jolloin yleissopimus tulee voimaan 29 artiklan mukaisesti;
- c) hyväksymisilmoitusten, ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen talletusten vastaanottamisesta ja yleissopimuksen muutosten voimaantulosta sekä liitteiden ja lisäysten hyväksymisestä ja muutoksista 15, 16, 17, 18 ja 19 artiklan mukaisesti.

34 artikla

Alkuperäinen teksti

Tämän yleissopimuksen alkuperäiskappale, jonka ranskan- ja englanninkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan Ranskan tasavallan hallituksen huostaan, joka lähettää siitä oikeaksi todistetut jäljennökset sopimuspuolille ja allekirjoittajille ja joka tallettaa oikeaksi todistetun jäljennöksen Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan rekisteröitäväksi ja julkaistavaksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet ovat hallitustensa asianmukaisesti valtuuttamina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Pariisissa 22 päivänä syyskuuta 1992.

LIITE I

MAALLA SIJAITSEVIEN KUORMITUSLÄHTEIDEN AIHEUTTAMAN PILAANTUMISEN
EHKÄISEMINEN JA ESTÄMINEN

1 artikla

1. Kun sopimuspuolet hyväksyvät ohjelmia ja toimia tämän liitteen tarkoituksissa, niiden on, yksin tai yhdessä, vaadittava käytettäväksi
  - pistelähteillä parasta käyttökelpoista tekniikkaa
  - piste- ja hajakuormituslähteillä ympäristön kannalta parasta käytäntöämukaan luettuna puhdas teknologia, silloin kun se on tarkoituksenmukaista.
2. Asettaessaan asioita tärkeysjärjestykseen sekä harkitessaanohjelmien ja toimien luonnetta, laajuutta ja aikataulua sopimuspuolien on käytettävä lisäyksessä 2 esitettyjä kriteerejä.
3. Sopimuspuolet ryhtyvät ennalta ehkäiseviin toimiin onnettomuuksien aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi.
4. Hyväksyttäessä ohjelmia ja toimia, jotka koskevat radioaktiivisia aineita mukaan luettuna jätteet, sopimuspuolet ottavat huomioon myös:
  - a) muiden asianmukaisten kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten suositukset;
  - b) näiden kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten suosittelemat seurantamenetelmät.

2 artikla

1. Pistelähteiden päästöt merialueelle sekä päästöt veteen tai ilmaan, jotka ulottuvat merialueeseen ja voivat vaikuttaa siihen, edellyttävät tiukasti sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen lupaa tai muuta sääntelyä. Sellaisen luvan myöntämisessä tai muussa sääntelyssä tulee erityisesti panna täytäntöön komission asianmukaiset päätökset, jotka sitovat asianomaisia sopimusosapuolia.
2. Sopimusosapuolten toimivaltaisilla viranomaisilla tulee olla säännöllinen seuranta- ja valvontajärjestelmä, jolla arvioidaan sitä, ovatko päästöt veteen ja ilmaan lupien ja säännösten mukaiset.

3 artikla

Tämän liitteen tarkoituksissa komission velvollisuutena on muun muassa:

- a) laatia suunnitelmia myrkyllisten, pysyvien ja biologisesti kertyvien aineiden vähentämiseksi ja käytön lopettamiseksi maalla sijaitsevilla kuormituslähteissä;
- b) kun se on tarkoituksenmukaista, laatia ohjelmia ja toteuttaa toimia, joilla vähennetään yhdyskuntien, teollisuuden, maatalouden ja muiden kuormittajien ravinnepäästöjä.

LIITE II

MEREEN LASKEMISEN JA POLTTAMISEN AIHEUTTAMAN PILAANTUMISEN EHKÄISEMINEN
JA ESTÄMINEN

1 artikla

Tämä liite ei koske merialueella hävitettäviä:

- a) jätteitä ja muita aineita avomerilaitoksista;
- b) avomerilaitoksia ja avomeriputkistoja.

2 artikla

Jätteen polttaminen on kielletty.

3 artikla

1. Jätteiden ja muiden aineiden mereen laskeminen on kielletty, lukuun ottamatta tämän artikkelin 2 kappaleessa lueteltuja aineita ja muita aineita.
2. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettu luettelo on seuraava:
  - a) ruoppausmassat;
  - b) neutraali, luonnosta lähtöisin oleva materiaali, joka on kiinteää, kemiallisesti käsittelemätöntä geologista ainetta ja jonka kemialliset aineosat eivät todennäköisesti vapaudu merelliseen ympäristöön;
  - c) jätevesiliete 31 päivään joulukuuta 1998 asti;
  - d) kalajätteet teollisesta kalanjalostustoiminnasta;
  - e) alukset ja ilma-alukset enintään 31 päivään joulukuuta 2004 asti.
3. a) Matala- ja keskiasteisten radioaktiivisten aineiden, jätteet mukaan lukien, mereen laskeminen on kielletty.
  - b) Poikkeuksena tämän artiklan 3 a alakohtaan ne sopimuspuolet, Yhdistynyt kuningaskunta ja Ranska, jotka haluavat pidättää itsellään mahdollisuuden poiketa 3 a alakohdasta joka tapauksessa vasta sen jälkeen kun 15 vuotta on kulunut 1 päivästä tammikuuta 1993, raportoivat ministeritason komission kokouksessa 1997 toimista, joihin ne ovat ryhtyneet maalla sijaitsevien vaihtoehtoisten sijoituspaikkojen selvittämiseksi.
  - c) Ellei 15 vuoden umpeen kuluttua tai ennen sitä komissio päättää yksimielisesti olla pidentämättä 3 b alakohdan mukaista poikkeusta, se päättää sopimuksen 13 artiklan nojalla kiellon 10 vuoden pidennyksestä 1 tammikuuta 2008 lähtien, minkä jälkeen komission uusi ministeritason kokous pidetään kahden vuoden välein vuodesta 1999 lähtien, edistymisestään maalle sijoitettavissa vaihtoehtoisissa ja sellaisten tieteellisten selvitysten tuloksista, jotka osoittavat, että mahdolliset mereenlaskemistoimet eivät aiheuta ihmisen terveyden vaarantumista, haittaa elollisille luonnonvaroille tai merellisille ekosysteemeille, vahinkoa virkistysarvoille tai häiritse meren muuta oikeutettua käyttöä.

4 artikla

1. Sopimuspuolet varmistavat,
  - a) että mitään 3 artiklan 2 kappaleessa lueteltua jätettä tai muuta ainetta ei lasketa mereen ilman asianmukaisen toimivaltaisen viranomaisen antamaa lupaa tai muuta sääntelyä;
  - b) että edellä a kohdassa mainittu lupa tai muu sääntely on komission tämän liitteen 6 artiklan mukaisesti hyväksymien, asiaan soveltuviin kriteereiden, ohjeiden ja menettelytapojen mukainen;
  - c) välttääkseen tilanteet, joissa useampi kuin yksi sopimuspuoli myöntää luvan tai sääntelee samaa mereenlaskemistoimintaa, että osapuolten toimivaltaiset viranomaiset neuvottelevat asianmukaisella tavalla toistensa kanssa ennen kuin myöntävät luvan tai soveltavat muuta sääntelyä.
2. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettulla luvalla tai muulla sääntelyllä ei saa sallia alusten ja ilma-alusten mereen laskemista silloin, kun nämä sisältävät aineita, jotka vaarantavat tai voivat vaarantaa ihmisten terveyden, aiheuttaa haittaa eläville luonnonvaroille ja merelliselle ekosysteemille, vahingoittaa virkistysarvoja tai häiritä meren muuta oikeutettua käyttöä.

3. Kukin osapuoli pitää tilastoa ja antaa selostuksen komissiolle tämän artiklan 1 kappaleen mukaisesti mereen laskemiensa jätteiden ja muiden aineiden määristä ja luonteesta sekä mereen laskemisen päivämäärästä, paikoista ja laskemismenetelmistä.

5 artikla

Ilman kyseessä olevan sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen myöntämää lupaa tai muuta sääntelyä mitään ainetta ei saa sijoittaa merialueelle toisessa tarkoituksessa kuin siinä, johon se on alun perin suunniteltu tai rakennettu. Tällaisen luvan tai sääntelyn on oltava komission tämän liitteen 6 artiklan mukaisesti hyväksymien, tapaukseen soveltuvien kriteereiden, ohjeiden ja menettelytapojen mukainen. Tämän määräyksen nojalla ei saa myöntää lupaa tässä liitteessä muuten kiellettyjen jätteiden ja muiden aineiden mereen laskemiseen.

6 artikla

Tämän liitteen tarkoituksissa komission velvollisuutena on muun muassa laatia ja hyväksyä, pilaantumisen ehkäisemiseksi ja estämiseksi, asianmukaiset kriteerit, ohjeet ja menettelytavat, jotka koskevat 3 artiklan 2 kappaleessa lueteltujen jätteiden ja muiden aineiden mereen laskemista sekä 5 artiklassa mainittujen aineiden sijoittamista.

7 artikla

Tämän liitteen mereen laskemista koskevat määräykset eivät päde ylivoimaisen esteen tilanteisiin, jotka johtuvat poikkeuksellisen huonoista sääoloista taikka muusta syystä silloin, kun ihmishenki, alus tai ilma-alus on uhattuna. Tällöin mereen sijoittaminen on tehtävä siten, että minimoidaan ihmishengelle ja merellisille eliöille aiheutuvan vahingon todennäköisyys. Mereen laskemisesta on annettava kertomus komissiolle välittömästi. Samalla on esitettävä täydellinen selostus olosuhteista sekä mereen laskettujen aineiden ja materiaalien luonteesta ja määrästä.

8 artikla

Sopimuspuolet ryhtyvät asianmukaisiin toimiin, sekä itsenäisesti että kyseeseen tulevien kansainvälisten järjestöjen puitteissa, ehkäistäkseen ja estääkseen pilaantumisen, jonka voivat aiheuttaa onnettomuuksien takia merialueelle hylätyt alukset ja ilma-alukset. Jos kansainvälisten järjestöjen asiaankuuluvia ohjeita ei ole käytettävissä, yksittäisten osapuolten toimien tulisi perustua komission ohjeisiin, jos sellaiset on hyväksytty.

9 artikla

Jos sopimuspuoli hätätilanteessa harkitsee, että jätettä tai ainetta, jonka mereen laskeminen on kielletty tämän liitteen nojalla, ei voida hävittää maalla ilman liian suurta vaaraa tai vahinkoa, kyseinen osapuoli ryhtyy välittömästi neuvotteluihin muiden sopimuspuolten kanssa tavoitteenaan löytää vallitseviin olosuhteisiin nähden tyydyttävien varastointimenetelmä taikka tyydyttävien hävitysmenetelmä. Sopimuspuoli tiedottaa komissiolle näiden neuvotteluiden tuloksena aloitettuja toimia. Sopimuspuolet sitoutuvat auttamaan toisiaan tällaisissa tilanteissa.

10 artikla

1. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että tämän liitteen määräyksiä noudatetaan:

- a) sen alueella rekisteröidyissä aluksissa ja ilma-aluksissa;
- b) aluksissa ja ilma-aluksissa, jotka lastaavat sen alueella jätteitä tai muita aineita, jotka aiotaan laskea mereen tai polttaa;
- c) aluksissa ja ilma-aluksissa, joiden epäillään laskevan mereen tai polttavan jätettä sopimuspuolen sisäisillä aluevesillä tai sen aluemerellä tai meren sellaisella alueella, joka on aluevesien ulkopuolella rajoittuen siihen ja on rannikkovaltion lainkäyttövallan alaisuudessa kansainvälisen oikeuden tunnustamassa laajuudessa.

2. Kukin sopimuspuoli ryhtyy toimiin antaakseen ohjeet meren valvontaa suorittaville aluksilleen ja ilma-aluksilleen ja muille asiaankuuluvaa palvelua suorittaville tahoille ilmoituksen tekemisestä viranomaisille kaikista merialueen tapahtumista ja olosuhteista, jotka antavat aiheutta olettaa, että tämän liitteen määräysten vastaista mereen laskemista on tapahtunut tai on tapahtumassa. Sopimuspuoli ilmoittaa tarvittaessa asiasta edelleen toiselle sopimuspuolelle, jota asia myös koskee.

3. Tämä liite ei mitenkään rajoita suvereenia vapautta, joka on myönnetty tietyille aluksille kansainvälisen oikeuden nojalla.

LIITE III

AVOMERILÄHTEIDEN AIHEUTTAMAN KUORMITUKSEN EHKÄISEMINEN JA ESTÄMINEN

1 artikla

Tämä liite ei koske merialueelle hävitettäviä:

- a) jätteitä ja muita aineita aluksista ja ilma-aluksista ja
- b) aluksia ja ilma-aluksia.

2 artikla

1. Kun laaditaan ohjelmia ja ryhdytään toimiin tämän liitteen tarkoituksissa, sopimuspuolet edellyttävät joko yksin tai yhdessä, että käytetään:

- a) parasta käyttökelpoista tekniikkaa
- b) ympäristön kannalta parasta käytäntöä

mukaan luettuna puhdas teknologia silloin, kun se on tarkoituksenmukaista.

2. Asettaessaan asioita tärkeysjärjestykseen sekä harkitessaan ohjelmien ja toimien luonnetta, laajuutta ja niiden aikataulua osapuolet käyttävät lisäksi 2 esitettyjä kriteerejä.

3 artikla

1. Kaikki jätteiden ja muiden aineiden mereen laskeminen avomerilaitoksista on kielletty.
2. Tämä kielto ei koske avomerilaitosten ja -putkistojen toiminnasta johtuvia päästöjä veteen ja ilmaan.

4 artikla

1. Sellainen aineiden käyttö avomerilaitoksissa ja -putkistoissa tai aineiden päästäminen avomerilaitokselta tai -putkistosta, joka voi ulottua ja vaikuttaa merialueeseen, edellyttää tiukasti sopimusosapuolten toimivaltaisten viranomaisten lupaa tai muuta sääntelyä. Sellaisten lupien myöntämisessä tai muussa sääntelyssä tulee erityisesti panna täytäntöön yleissopimuksen nojalla hyväksytyt asiaan soveltuvat päätökset, suositukset ja muut sopimukset.

2. Sopimuspuolten toimivaltaisilla viranomaisilla tulee olla säännöllinen seuranta- ja valvontajärjestelmä, jolla arvioidaan, onko tämän liitteen 4 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuja lupia ja muuta sääntelyä noudatettu.

5 artikla

1. Käytöstä poistettua avomerilaitosta tai käytöstä poistettua avomeriputkistoa ei saa laskea mereen eikä käytöstä poistettua avomerilaitosta saa jättää kokonaan tai osittain paikalleen merellisellä alueella ilman sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen tapauskohtaisesti myöntämää lupaa. Sopimuspuolet varmistavat, että niiden viranomaiset lupia myöntäessään soveltavat asiaan liittyviä päätöksiä, suosituksia tai kaikkia muita sopimuksia, jotka on hyväksytty tämän yleissopimuksen nojalla.

2. Tällaista lupaa ei saa myöntää, jos käytöstä poistettu avomerilaitos tai käytöstä poistettu avomeriputkisto sisältää aineita, jotka vaarantavat tai voivat todennäköisesti vaarantaa ihmisten terveyden, haitata elollisia luonnonvaroja ja merellisiä ekosysteemejä, vahingoittaa virkistysarvoja taikka häiritä meren muuta oikeutettua käyttöä.

3. Kunkin sopimuspuolen, joka aikoo tehdä päätöksen mereenlaskemisluvan myöntämisestä sellaiselle käytöstä poistetulle avomerilaitokselle tai käytöstä poistetulle avomeriputkistolle, joka on sijoitettu merialueelle tammikuun 1 päivän 1998 jälkeen, on neuvottelujen mahdollistamiseksi tiedotettava komission välityksellä muille sopimuspuolille syistä, joiden perusteella se on hyväksymässä tällaisen mereen laskemisen.

4. Kukin osapuoli pitää tilastoa ja antaa kertomuksen komissiolle tämän artiklan määräysten mukaisesti mereen laskemisesta, käytöstä poistetuista avomerilaitoksista ja käytöstä poistetuista avomeriputkistoista sekä paikalleen merelliselle alueelle jätetyistä avomerilaitoksista. Kertomuksen on sisällettävä myös tiedot laskemisen päivämääristä sekä upotuspaikoista ja -menetelmistä.

6 artikla

Tämän liitteen 3 ja 5 artiklan määräykset eivät päde ylivoimaisen esteen tilanteisiin, jotka johtuvat poikkeuksellisen huonoista sääoloista taikka muusta syystä, kun ihmishenki, alus tai ilma-alus on uhattuna. Tällöin mereen laskeminen on tehtävä siten, että minimoidaan ihmishengelle ja merellisille eliöille aiheutuvien vahinkojen todennäköisyys. Mereen laskemisesta on annettava komissiolle välittömästi. Samalla on esitettävä täydellinen selostus olosuhteista sekä mereen laskettujen aineiden ja materiaalien luonteesta ja määrästä.

7 artikla

Sopimuspuolet ryhtyvät asianmukaisiin toimiin, sekä itsenäisesti että kyseeseen tulevien kansainvälisten järjestöjen puitteissa, ehkäistäkseen ja estääkseen pilaantumisen, joka johtuu onnettomuuksien seurauksena merialueelle hylätyistä avomerilaitoksista. Jos tällaisten kansainvälisten järjestöjen asiaan soveltuvia ohjeita ei ole käytettävissä, yksittäisten osapuolten toimien tulisi perustua komission ohjeisiin, jos sellaiset on hyväksytty.

8 artikla

Mitään käytöstä poistettuja avomerilaitteistoja ja käytöstä poistettuja avomeriputkistoja ei saa sijoittaa merialueelle tarkoitusta varten, joka poikkeaa siitä, mihin ne on alun perin suunniteltu tai rakennettu, ilman asianomaisen sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen antamaa lupaa tai muuta sääntelyä. Tällaisen luvan tai sääntelyn on perustuttava komission tämän liitteen 10 artiklan d alakohdan mukaisesti hyväksymiin kriteereihin, ohjeisiin ja menettelytapoihin. Tämän määräyksen nojalla ei saa myöntää lupaa käytöstä poistettujen avomerilaitteistojen ja käytöstä poistettujen avomeriputkistojen mereen laskemiseksi vastoin tämän liitteen määräyksiä.

9 artikla

1. Kukin sopimuspuoli antaa ohjeet meren valvontaa suorittaville aluksilleen ja ilma-aluksilleen ja muille asiaankuuluvaa palvelua suorittaville tahoille ilmoituksen tekemisestä viranomaisille kaikista merellisen alueen tapahtumista ja olosuhteista, jotka antavat aiheita olettaa, että tämän liitteen määräysten vastaista toimintaa on tapahtunut tai on tapahtumassa. Sopimuspuoli ilmoittaa tarvittaessa asiasta edelleen, toiselle sopimuspuolelle, jota asia myös koskee.

2. Tämä liite ei mitenkään rajoita suvereenia vapautta, joka on myönnetty tietyille aluksille kansainvälisen oikeuden nojalla.

10 artikla

Tämän liitteen tarkoituksissa komission velvollisuutena muun muassa on:

- a) kerätä tietoja aineista, joita käytetään avomeritoiminnassa, ja tämän tiedon perusteella sopia aineluettelosta tämän liitteen 4 artiklan 1 kappaleen tarkoitusta varten;
- b) tehdä luettelo aineista, jotka ovat pysyviä, myrkyllisiä ja biologisesti kertyviä, sekä laatia suunnitelmia niiden käytön tai niiden päästöjen vähentämiseksi tai käytön lopettamiseksi avomeritoiminnassa;
- c) laatia asianmukaiset kriteerit, ohjeet ja menettelytavat, joita käytetään pyrittäessä ehkäisemään käytöstä poistettujen avomerilaitosten ja käytöstä poistettujen avomeriputkistojen mereen laskemisen sekä avomerilaitosten paikalleen jättämisen aiheuttama pilaantuminen;
- d) laatia asianmukaiset kriteerit, ohjeet ja menettelytavat, jotka koskevat tämän liitteen 8 artiklan tarkoittamien, käytöstä poistettujen avomerilaitteistojen ja käytöstä poistettujen avomeriputkistojen sijoittamista, tavoitteena pilaantumisen ehkäiseminen ja estäminen.

LIITE IV

MERELLISEN YMPÄRISTÖN LAADUN ARVIOIMINEN

1 artikla

1. Tämän liitteen tarkoituksissa 'seuranta' tarkoittaa toistuvia mittauksia ja selvityksiä, jotka koskevat:
  - a) merellisen ympäristön ja sen osatekijöiden — veden, sedimentin ja eliöstön — laatua;
  - b) toimintoja taikka luonnon ja ihmisten aiheuttamaa kuormitusta, jolla voi olla vaikutusta merellisen ympäristön laatuun;
  - c) näiden toimintojen ja kuormitusten vaikutuksia.
2. Seurannalla voidaan valvoa sopimuksen noudattamista tai seurantaa voidaan suorittaa mallien laatimiseksi ja kehityskulkujen selvittämiseksi. Seurantaa voidaan harjoittaa myös tutkimustarkoituksissa.

2 artikla

Tämän liitteen tarkoituksissa sopimuspuolet:

- a) toteuttavat yhteistyössä seurantaohjelmia ja välittävät tiedot komissiolle;
- b) täyttävät laadunvarmennusvaatimukset ja ottavat osaa interkalibrointeihin;
- c) käyttävät ja kehittävät — yksin tai mieluummin yhdessä — muita kelpollisiksi arvioituja tieteellisiä arviointimenetelmiä, kuten mallintamista, kaukokartoitusta ja jatkuvia riskinarviointistrategioita;
- d) toteuttavat — yksin tai mieluummin yhdessä — meriympäristön laadun arvioinnissa tarpeelliseksi harkittavia tutkimuksia, lisätäkseen tietämystä ja tieteellistä ymmärrystä, jotka koskevat merellistä ympäristöä ja erityisesti kuormitusten, pitoisuuksien ja vaikutusten välistä suhdetta;
- e) ottavat huomioon tieteellisen edistyksen, joka katsotaan tarpeelliseksi arvioinnissa ja joka on saavutettu muualla joko yksittäisten tutkijoiden tai tutkimuslaitosten aloitteesta tai muiden kansallisten tai kansainvälisten tutkimusohjelmien avulla taikka Euroopan talousyhteisön tai muiden alueellisten, taloudellisten yhdentymisjärjestöjen puitteissa.

3 artikla

Tämän liitteen tarkoituksissa komission velvollisuutena muun muassa on:

- a) laatia ja toteuttaa yhteinen seurantaohjelma sekä arviointia koskevaa tutkimusta, laatia menettelytapasääntöjä osanottajien ohjeeksi näiden toteuttaessa seurantaohjelmia sekä hyväksyä tulosten esitysmuoto ja tulkinta;
- b) tehdä arviointeja ottaen huomioon vastaavien seurantaohjelmien ja tutkimusten tulokset ja muiden tämän sopimuksen liitteiden määräysten avulla saatavat tiedot, jotka koskevat merialueelle kohdistuvaa aineen tai energian kuormitusta, sekä muut asiaankuuluvat tiedot;
- c) pyytää tarvittaessa neuvoja ja palveluja toimivaltaisilta alueellisilta järjestöiltä ja muilta toimivaltaisilta kansainvälisiltä järjestöiltä ja toimielimiltä tieteellisen tutkimuksen uusimpien tulosten soveltamiseksi;
- d) toimia yhteistyössä toimivaltaisten alueellisten järjestöjen ja muiden toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa toteuttaessa laadullisia tilan arviointeja.

*Lisäys 1***Kriteerit 2 artiklan 3 b i kappaleessa mainitun käytännön ja tekniikan määrittelemiseksi***Paras käyttökelpoinen tekniikka*

1. Paras käyttökelpoinen käyttö korostaa päästöjä aiheuttamattoman tekniikan käyttöä silloin, kun sellainen on käytettävissä.
2. Käsitteellä 'paras käyttökelpoinen tekniikka' tarkoitetaan viimeisintä kehitysvaihetta prosesseissa, järjestelmissä tai toimintamenetelmässä, jotka osoittavat tietyn toimen käytännön soveltuvuuden päästöjen ja jätteiden rajoittamiseen. Kun määritetään, muodostaako tietty prosessin, järjestelmien ja toimintamenetelmien sarja parhaan käyttökelpoisen tekniikan yleensä tai yksittäisissä tapauksissa, on erityisesti otettava huomioon:
  - a) vertailukelpoiset prosessit, järjestelmät tai toimintamenetelmät, joista on saatu hyviä kokemuksia;
  - b) tieteellisen tiedon ja ymmärryksen muutokset sekä tekniset edistysaskeleet;
  - c) tällaisen tekniikan taloudellinen käyttökelpoisuus;
  - d) käyttöönoton aikarajat sekä uusissa että olemassa olevissa laitoksissa;
  - e) kysymykseen tulevien päästöjen laatu ja määrä.
3. Tästä seuraa, että 'paras käyttökelpoinen tekniikka' tiettyä prosessia varten muuttuu ajan kuluessa teknisen kehityksen sekä taloudellisten ja sosiaalisten muutosten ja myös tieteellisen tiedon ja ymmärryksen lisääntymisen myötä.
4. Jos parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla aikaan saatu päästöjen väheneminen ei johda ympäristön kannalta hyväksyttävään lopputulokseen, on lisäksi sovellettava muita toimia.
5. 'Tekniikka' sisältää käsitteenä sekä varsinaisen käytettävän teknologian että laitoksen suunnittelu-, rakennus-, huolto-, käyttö- ja purkamistavan.

Ympäristön kannalta paras käytäntö

6. Käsite 'ympäristön kannalta paras käytäntö' tarkoittaa parhaiten soveltuvien ympäristönsuojelutoimien ja -strategioiden yhdistelmän käyttämistä. Valittaessa yksittäistä tapausta varten soveliainta toimien yhdistelmää, joka voi muodostaa ympäristön kannalta parhaan käytännön, huomioon tulisi ottaa ainakin seuraava porrastettu toimien joukko:
  - a) tietojen ja koulutuksen antaminen yleisölle ja käyttäjille niistä seurauksista, joita ympäristölle aiheutuu tiettyjen toimintojen ja tuotteiden valinnasta, niiden käyttämisestä ja hävittämisestä;
  - b) ympäristön kannalta hyviä menettelytapoja koskevien, tuotteen koko elinkaaren kattavien sääntöjen kehittäminen ja soveltaminen;
  - c) pakolliset merkinnät, jotka antavat käyttäjälle tietoja tuotteeseen sekä sen käyttöön ja hävittämiseen liittyvistä ympäristöriskeistä;
  - d) resurssien säästö, energia mukaan luettuna;
  - e) yleisön käytettävissä olevat keräysjärjestelmät ja järjestelmät tuotteen hävittämiseksi;
  - f) haitallisten aineiden tai tuotteiden käytön sekä ongelmajätteiden syntymisen välttäminen;
  - g) kierrätys, talteenotto ja uudelleenkäyttö;
  - h) taloudellisten ohjauskeinojen soveltaminen toimintoihin, tuotteisiin ja tuoteryhmiin;
  - i) lupajärjestelmä, joka sisältää rajoitus- ja kieltomahdollisuudet.
7. Määritettäessä, mikä toimien yhdistelmä muodostaa ympäristön kannalta parhaan käytännön yleensä tai yksittäisissä tapauksissa, erityistä huomiota tulisi kiinnittää:
  - a) tuotteesta sekä sen tuotannosta, käytöstä ja hävittämisestä aiheutuviin ympäristövaaroihin;

- b) korvaamiseen vähemmän kuormittavilla prosesseilla ja aineilla;
  - c) käytön laajuuteen;
  - d) korvaavien aineiden tai toimintojen aiheuttamiin mahdollisiin hyötyihin ja haittoihin ympäristölle;
  - e) tieteellisen tiedon ja ymmärryksen edistymiseen ja muutoksiin;
  - f) täytäntöönpanon aikarajoihin;
  - g) sosiaalisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin.
8. Tästä seuraa, että ympäristön kannalta paras käytäntö tietyn lähteen osalta muuttuu ajan kuluessa teknisen kehityksen sekä taloudellisten ja sosiaalisten muutosten ja myös tieteellisen tiedon ja ymmärryksen lisääntymisen myötä.
9. Jos ympäristön kannalta parhaalla käytännöllä aikaansaatu päästöjen väheneminen ei johda ympäristön kannalta hyväksyttävään lopputulokseen, on lisäksi sovellettava muita toimia ja ympäristön kannalta paras käytäntö on määritettävä uudelleen.
-

*Lisäys 2***Liitteessä I olevan 1 artiklan 2 kappaleessa ja liitteessä III olevan 2 artiklan 2 kappaleessa mainitut kriteerit**

1. Kun asetetaan tärkeysjärjestystä ja harkitaan ohjelmien ja toimien luonnetta, laajuutta ja niiden aikataulua, sopimuksen osapuolten tulee käyttää apuna kriteereitä, jotka ovat:
    - a) pysyvyys;
    - b) myrkyllisyys tai muut vahingolliset ominaisuudet;
    - c) taipumus kertyä biologisesti;
    - d) radioaktiivisuus;
    - e) havaittujen tai (kun havaintotuloksia ei vielä ole käytettävissä) ennustettujen pitoisuuksien suhde niihin pitoisuuksiin, joilla ei ole todettu olevan vaikutuksia;
    - f) ihmistoiminnan seurauksena syntyvä rehevöitymisriski;
    - g) kaukokulkeutumisen (so. valtiosta toiseen ulottuvan kuormituksen) merkitys;
    - h) ei-toivottujen muutosten riski merellisessä ekosysteemissä ja vaikutusten peruuttamattomuus ja kesto;
    - i) merieliöiden pyynnille tai meren oikeutetulle käytölle aiheutuvat häiriöt;
    - j) maku- ja/tai hajuvaikutukset ihmisten kulutukseen käyttämissä meren tuotteissa taikka vaikutukset veden hajuun, väriin, läpinäkyvyyteen tai muihin ominaisuuksiin merellisessä ympäristössä;
    - k) leviäminen so. kyseessä olevat määrät, käytötapa ja todennäköisyys joutua merelliseen ympäristöön);
    - l) ympäristön laatutavoitteiden täyttymättä jääminen.
  2. Nämä kriteerit eivät ole välttämättä kaikki yhtä tärkeitä arvioitaessa tiettyä ainetta tai aineiden ryhmää.
  3. Edellä esitettyjen kriteerien perusteella ohjelmat ja toimet kohdistuvat ainakin seuraaviin aineisiin:
    - a) raskasmetallit ja niiden yhdisteet;
    - b) orgaaniset halogeenit (ja aineet, jotka voivat muodostaa tällaisia yhdisteitä merellisessä ympäristössä);
    - c) fosforin ja piin orgaaniset yhdisteet;
    - d) biosidit kuten tuhoeläinten torjunta-aineet, sienitautien torjunta-aineet, rikkakasvien torjunta-aineet, hyönteisten torjunta-aineet ja limantorjunta-aineet sekä kemikaalit, joita käytetään muun muassa puun, sahatavaran, puuhakkeen, selluloosan, paperin, vuotien ja tekstiilien suojaamisessa;
    - e) öljyt ja maaöljypohjaiset hiilivedyt;
    - f) typpi- ja fosforiyhdisteet;
    - g) radioaktiiviset aineet mukaan luettuna radioaktiiviset jätteet;
    - h) pysyvät synteettiset materiaalit, jotka kelluvat pinnalla tai pinnan alla taikka vajoavat.
-